

John Marx

FEEST IN DE KERK

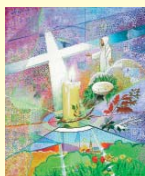
I N H O U D

Advent.....3

Kerstmis 9

40-dagentijd / Pasen 17

Hemelvaart / Pinksteren 25

Maria 33

Heiligen..... 41

ADVENT

Advent

Op de eerste zondag van de vier zondagen voor kerstmis (25 december) begint het nieuwe Kerkelijk jaar met de viering van de eerste zondag van de advent. De advent is een periode van vier weken van voorbereiding op het kerstfeest.

Het zijn weken waarin verwachtingsvol wordt uitgekeken naar de geboorte van Jezus, de Zoon van God. Op de adventskrans wordt elke week een kaarsje méér aangestoken als teken dat het Licht (Christus) dichterbij komt. Advent betekent dan ook letterlijk: eraan komen.

Kerkelijk jaar

Met deze tijd van voorbereiding start het Kerkelijk jaar dat uit diverse zogenaamde 'sterke tijden' bestaat met daartussen de 'zondagen door het jaar'.

Het Kerkelijk jaar begint met de advent, gevolgd door het kerstfeest (25 december). De kersttijd wordt afgesloten met het feest van de Doop van de Heer.

Een andere sterke periode is de veertigdagentijd. Dit is een voorbereidingstijd van 40 dagen (zondagen niet meegerekend) op Pasen, het feest van de verrijzenis van Jezus. De veertigdagentijd, ook wel de vasten genoemd, begint met Aswoensdag. Pasen valt steeds op de eerste zondag na de eerste volle maan in de lente.

De paastijd loopt door tot Pinksteren (50 dagen na Pasen), het feest van de nederdaling van de H. Geest. In die periode valt ook Hemelvaart (40 dagen na Pasen). Met Pinksteren wordt de paastijd officieel afgesloten.

Tussen deze hoogtepunten liggen de (33 of 34) zogeheten zondagen door het jaar en feesten zoals dat van de H. Drie-eenheid en Sacramentsdag. Ook enkele Mariafeesten hebben een plaats in het Kerkelijk jaar. Pasen is het feest waar heel het liturgische jaar om draait. Iedere zondag wordt het paasmysterie van Jezus lijden, sterven en verrijzen herdacht.

Lezingencyclus

Met de advent begint ook een nieuwe serie lezingen uit de Bijbel. Om een beetje overzicht te houden zijn de vele verhalen verdeeld in kleine stukjes. Deze worden perikopen genoemd. Tijdens elke liturgieviering worden twee of drie perikopen voorgelezen.

Sinds de vernieuwingen van de liturgie in de jaren zestig van de 20e eeuw is een nieuw leesschema gemaakt, dat een cyclus van drie jaar beslaat: A, B en C. In elk van die drie jaren staat één evangelie centraal en wordt in de liturgie meestal een stukje uit dat betreffende evangelie gelezen.

Het jaar 2010-2011 wordt een A-jaar. Dat wil zeggen dat de evangeliëlezingen hoofdzakelijk genomen worden uit het evangelie van Mattëus. 2011-2012 wordt een B-jaar.

Dat betekent dat tot de advent van 2012 hoofdzakelijk uit het Marcusevangelie wordt voor-gelezen. In het C-jaar (2012-2013) staat Lucas centraal. Het Johannesevangelie heeft géén eigen jaar, omdat het qua opbouw en schrijfstijl heel anders in elkaar zit dan de drie andere evangeliën.

Verspreid door het jaar wordt er bij bijzondere gelegenheden uit Johannes gelezen. Zo komen bijna alle evangelieverhalen regelmatig aan de beurt.

De eerste lezing is meestal een perikoop uit het Oude Testament. Voor de tweede lezing wordt een tekst uit de niet-evangelieboeken van het Nieuwe Testament (Handelingen, Brieven, Openbaring) genomen. De evangelielezing wordt - uiteraard - uit een van de vier evangelieboeken genomen. De thema's van de verschillende bijbellezingen hebben altijd op de een of andere manier met elkaar te maken.

Het Marcusevangelie

Het Marcusevangelie is een heel bijzonder evangelie. Het is het kortste en vermoedelijk ook het oudste van de vier evangeliën. Deskundigen denken dat het Marcusevangelie zo rond het jaar 70 na Christus in Rome is geschreven. De evangeliën van Matteüs en Lucas vertonen veel overeenkomsten met Marcus en het is zeer waarschijnlijk dat ze voor een groot deel op het Marcusevangelie gebaseerd zijn.

Omdat deze drie evangelieboeken zo op elkaar lijken, worden ze ook wel de synoptische evangeliën genoemd. Dit in tegenstelling tot het Johannes-evangelie dat hier helemaal van afwijkt.

De auteur van het Marcusevangelie is niet met zekerheid vast te stellen, maar van oudsher wordt 'Marcus' als vertolker of secretaris van Petrus genoemd. Dat zou betekenen dat zijn evangelie min of meer een verslag is van Petrus' prediking over Jezus.

In zekere zin is vanuit het Marcusevangelie een duidelijke parallel te trekken naar de huidige tijd. In het oude Romeinse rijk staan macht, rijkdom, bezit, lichamelijke kracht en schoonheid hoog in aanzien, net als tegenwoordig. De eerste christenen gaan daar tegenin. Hun Messias is een lijdende Redder, die verrijst. Lijden en zwakheid hebben een geestelijke vruchtbaarheid, die in de Romeinse tijd niet begrepen werd en ook nu vaak niet begrepen wordt. Ook nu voelen christenen zich vaak een minderheidsgroep, die van buitenaf bedreigd wordt en net als toen vinden mensen ook nu weer inspiratie in de tekst van het evangelie. Voor wie het evangelie door die ogen leest, kunnen tal van verhalen een verrassend actuele betekenis krijgen.

Bij de illustratie

In de illustratie bij dit hoofdstuk staat de zandloper symbool voor de verglijdende tijd.

De advent is de drempel naar het nieuwe jaar. Op de bodem van de zandloper staan allerlei christelijke symbolen (God als basis van de tijd) en de vier kaarsen van de adventskrans.

De cirkel in de zandloper symboliseert het Kerkelijk jaar. In deze illustratie is de advent uitgelicht: een sobere tijd van voorbereiding, voorgesteld door een Limburgs landschap in herfststooi.

In de afbeelding is verder een leeuw te zien, al eeuwenlang het symbool van de evangelist Marcus. De hele afbeelding roept de suggestie op van glas-in-lood, waarin alle kleuren van het Kerkelijk jaar zijn verwerkt.

Naast de zandloper zijn de woorden Gaudete (Verheugt U) en Laetare (Verblijdt u) te lezen.

Tenslotte is op de achtergrond het profiel van een gezicht te zien: Christus is beeldvullend aanwezig als basis van het geloof.

KERSTMIS

Kerstmis

Ieder mens heeft in meer of mindere mate behoefte aan warmte, geborgenheid, veiligheid, vrede, gezelligheid. Zeker in deze donkere tijd van het jaar. Daar is niets mis mee. Velen vieren Kerstmis vooral als een gezellig familiefeest. Ook daar is niets mis mee. Bedenklijk wordt het als door alle gezelligheid de eigenlijke betekenis van Kerstmis ondersneeuwt, want die maakt dit feest nou net uniek en niet te missen. Kerstmis is het feest van de geboorte en de eerste openbaringen (Driekoningen, Doop in de Jordaan en de Bruiloft van Kana) van Jezus Christus, de Zoon van God. Het verhaal over zijn geboorte wordt in de Bijbel beschreven in het evangelie van Mattëus (hoofdstuk 2) en in het evangelie van Lucas (hoofdstuk 2, vers 1 tot en met 20). Het zijn waarschijnlijk de twee bekendste verhalen uit de bijbel.

Jezus' ouders, Jozef en Maria, waren op weg naar Betlehem om zich te laten inschrijven voor de volkstelling van het Romeinse rijk. Omdat er geen plaats was in de herbergen, overnachtten ze in een stal. Daar werd hun baby - Gods Zoon - geboren. Lucas beschrijft hoe het paar moest uitwijken naar een voederplaats voor dieren en dat herders kwamen om het kind te eren. In het kerstverhaal van de evangelist Matteüs wordt gesproken over een jong paar dat op de vlucht is voor koning Herodes die alle pasgeboren jongetjes laat doden.

Alle ingrediënten voor een romantisch verhaal met veel dramatiek zijn aanwezig. Maar wie daar doorheen prikt, komt bij de kern van Kerstmis: God is mens geworden. Hij wordt niet in een paleis geboren, maar op de ergste plaats die je bedenken kunt: bij het vee. Temidden van de kansarmen van de toenmalige samenleving: de herders. Hij moet zelfs op de vlucht slaan. God heeft al het leed dat een mens kan overkomen, zelf aan den lijve ondervonden. Daarin zit de eigenlijke betekenis van het kerstfeest. God houdt zoveel van de mensen, dat Hij via zijn Zoon zelf naar de aarde is gekomen om hen te bevrijden van alle kwaad en leed en hun te laten zien hoe ze gelukkig kunnen worden. In de taal van de Kerk wordt het vaak plechtiger omschreven, maar kort gezegd komt dat het erop neer dat iedereen – arm of rijk, ziek of gezond, jong of oud – mag beseffen: God is bij mij. Ook als ik vervolgd word door een hedendaagse Herodes.

De datum

Wie in deze tijd van het jaar buiten komt, merkt het. Het weer is triest, nat en donker. Het einde van de herfst, het begin van de winter. De bladeren zijn gevallen en verworpen tot een grote kleffe massa van rottende materie. Het is niet voor niets dat mensen door de eeuwen heen in deze tijd van het jaar al weer vurig hoopten op een spoedige komst van een nieuwe lente, nieuw licht,

nieuw leven. Zo werd voor onze jaartelling op 25 december in het gehele Middellandse Zeegebied al de geboortedag gevierd van de Romeinse god Mithras: de onoverwinnelijke zonnegod. In onze Germaanse streken werd rond die datum het Joelfeest gevierd. Dit duurde 12 nachten. Er werd veel kabaal gemaakt. De huizen werden versierd met takken van altijd groene bomen en men gaf elkaar geschenken. Het was een zonnefeest waarbij de komst van de nieuwe zon (vanaf nu gaan de dagen weer lengen) gevierd werd. Vanaf het jaar 336 werd deze datum, die toch al bekend stond vanwege de hoop op nieuw leven en nieuw licht, gebruikt om de geboorte van Christus te vieren, het ware Licht. De werkelijke geboortedatum van Christus is niet bekend.

De kerststal

In 1223 is door de heilige Franciscus van Assisi voor de eerste keer een grote kerststal opgesteld, 's nachts in de vrije natuur. Nu konden de gelovigen, net als de herders in Betlehem, de kribbe bezoeken.

Van hieruit is dit gebruik wereldwijd overgenomen. Al gauw stonden er kerststallen in vele kerken en kloosters en later ook in scholen en huiskamers. De beelden in de kerststal hebben allemaal hun eigen betekenis:

Kindje:

centrale figuur in de stal. God is mens geworden in de gedaante van een klein weerloos kind.

Maria en Jozef:

Jozef de voedstervader en Maria, de lichamelijke moeder, die uitgroeit tot Moeder van de hele Kerk.

zijn meester; maar Israël weet van niets...". (Jes. 1, 3).

Drie koningen:

geleerden of 'magiërs' die het pasgeboren kind komen eren met geschenken: goud, wierook en mirre. In de traditie wordt al snel gesproken over drie koningen (vanaf

Engel:

brengt de Blijde Boodschap aan de herders.

Herders:

waren mensen van heel laag aanzien. Uitgerekend zij krijgen het goede nieuws als eersten te horen.

Os en ezel:

afgeleid van een verhaal uit het Oude Testament: "Een os kent zijn eigenaar, een ezel de krib van

de 9e eeuw met de namen: Caspar, Melchior en Baltazar). Zij staan symbool voor de toen bekende drie mensenrassen en drie werelddelen en voor de drie levensstadia van de mens (kind, volwassene, bejaarde). Hun geschenken tonen de drie dimensies van Jezus: koning (goud), priester (wierook) en profeet (mirre)

Openbaring des Heren

Het feest van Driekoningen (6 januari) heet officieel Openbaring des Heren of Epifanie. Gevierd wordt dan dat Jezus aan de volkeren (gesymboliseerd in de drie wijzen) laat zien wie Hij is.

Hij maakt zich bekend, openbaart zich en de drie wijzen erkennen Jezus als de Verlosser.

Aanvankelijk was Epifanie een belangrijker feest dan Kerstmis, nu nog in de orthodoxe kerken.

Kerstboom en kerstman

De kerstman is een Angelsaksische afgeleide van Sinterklaas (Santa Claus), gecombineerd met het protestantse gebruik om cadeautjes niet door de (katholieke) heilige Nicolaas te laten brengen, maar door het kerstkind.

Het gebruik om in deze tijd van het jaar geschenken te geven, is overigens al heel oud.

Tijdens het heidense Joelfeest en het feest ter ere van de god Mitras gebeurde dit al.

Met religie heeft het gebruik inmiddels niets meer te maken, met commerciële belangen des te meer.

Bij de illustratie

Centraal in dit werk staat een pasgeboren Kind neergelegd op de Bijbel.

Dit symboliseert dat met Kerstmis de H. Schrift geopend wordt.

Door de geboorte van Christus wordt de ware betekenis van het Oude Testament duidelijk.

Het geheel wordt aangekondigd door een boodschapper van God: een engel.

Door het hele werk heen staat het kruis: Kerstmis krijgt zijn ware betekenis pas in het licht van Pasen.

Dan herdenkt de Kerk namelijk dat Christus uit de dood verrezen is en

dáárom kan met Kerstmis de geboorte van een Verlosser worden gevierd.

Rechts de herders en hun schapen en links beneden de silhouetten van de drie koningen. De cirkel in het midden symboliseert het Kerkelijk jaar. In deze illustratie is de kersttijd uitgelicht: de heldere winterse tijd van het geboortefeest, voorgesteld door een Limburgs sneeuwlandschap. De leeuw staat symbool voor de evangelist Marcus.

Rechts beneden een vis, een vroegchristelijk symbool voor Christus. In dit schilderij overheerst het wit, de liturgische kleur van Kerstmis. Ten slotte: is op de achtergrond (links) het profiel van het gezicht van Christus te zien. Hij is beeldvullend aanwezig als basis van het geloof.

40-DAGENTIJD

P A S E N

Veertigdagentijd/Pasen

Een van de belangrijk sterke tijden in het Kerkelijk jaar is de Veertigdagentijd die eindigt met het paasfeest.

Hoewel carnaval geen onderdeel van het Kerkelijk liturgisch jaar uitmaakt, is het in onze cultuur onlosmakelijk met de vastentijd verbonden. Het is een feest dat duidelijk maakt dat je als christen een blij mens mag zijn en dat je de wereldse verhoudingen niet altijd zo serieus moet nemen.

Na de drie feestelijke carnavalsdagen aan de vooravond van de vasten (vastenavond) begint een periode van 40 dagen waarin christenen zich ingetogen en sober voorbereiden op het paasfeest.

Aswoensdag

De veertigdagentijd of 'vasten' begint op Aswoensdag. Met Aswoensdag ontvangen gelovigen een askruisje op het voorhoofd. Dit staat symbool voor de vergankelijkheid van het leven. De priester spreekt dan ook de woorden: "Bedenk, o mens, dat u stof bent en tot stof zult wederkeren". De as symboliseert ook de bereidheid van de mens zijn levenswandel kritisch te bekijken en waar nodig aan te passen. Het gebruik van het askruisje gaat terug tot in de 11de eeuw. Maar reeds in de oudheid en in het Oude Testament geldt de as als teken van nederigheid en vergankelijkheid. De as is wat overblijft van de verbrande palmtakken van het voorgaande jaar.

Vasten

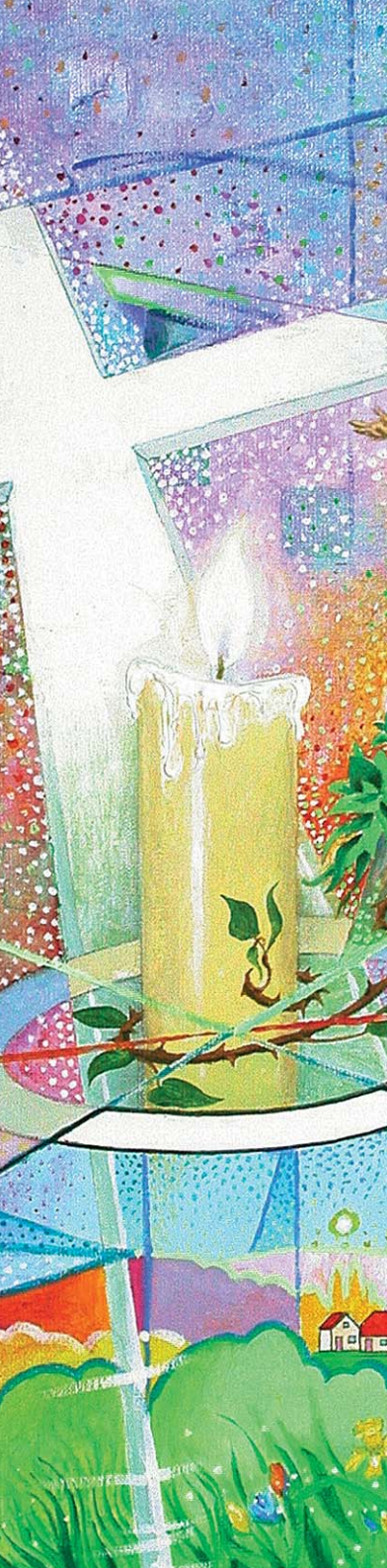
Net als de adventstijd (voorbereiding op Kerstmis) is de vasten of veertigdagentijd een periode van bezinning. Gelovigen worden uitgenodigd om in deze periode na te denken over de kern van hun geloof en zich af te keren van alles wat niet tot het wezenlijke in het leven behoort en van een zondige levenswandel terug te keren tot God. Bijvoorbeeld door minder te eten, te drinken of af te zien van luxe zaken. Het geldt dat iemand daardoor uitspaart kan besteed worden aan een project in de Derde Wereld via de zogenaamde vastenactie.

Nog niet zo lang geleden waren de zes weken vóór Pasen een tijd waarin streng gevast moest worden. Tegenwoordig bestaan er nog maar twee officiële vasten- en onthoudingsdagen: Aswoensdag en Goede Vrijdag; op deze dagen eet men maar één volle maaltijd en onthoudt men zich van vlees. De vasten duurt 40 dagen. Dat is de periode van Aswoensdag tot aan de avondmis van Witte Donderdag, de zondagen niet meegerekend.

Palmzondag

De zesde zondag van de vasten is Palmzondag. Op deze dag wordt de intocht van Jezus in Jeruzalem herdacht. Omdat Hij toen met gejuich en wuivende takken werd ontvangen, worden op deze dag nog altijd 'palmtakken' (meestal blaadjes van de groenblijvende buxus) gezegend. In onze streken bestaan tal van tradities rond de palmtakken. Zo worden ze achter kruisbeelden gestoken of boven staldeuren gehangen.

Op veel plaatsen maken kinderen palmpaas-stokken, versierde stokken met palmtakjes, een broodhaantje en soms ook snoepgoed of fruit. In veel gevallen worden deze na afloop van de palmpaasviering naar zieken of bejaarden gebracht. Met Palmzondag begint ook de Goede Week. Dit is de week waarin het lijden en sterven van Christus worden herdacht.

Witte Donderdag

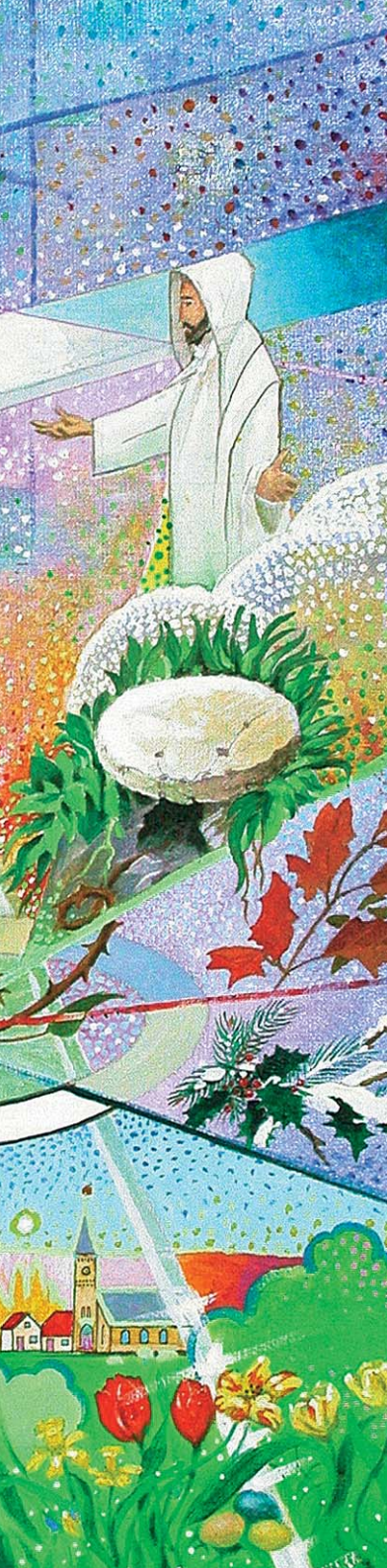
De laatste dagen van de Goede Week (Witte Donderdag, Goede Vrijdag, paaszaterdag) worden ook wel het paastriduüm genoemd. Zij vormen het hoogtepunt van de voorbereiding op Pasen. Op Witte Donderdag herdenkt de Kerk drie belangrijke zaken:

- a. De instelling van de Eucharistie. Tijdens zijn laatste gezamenlijke maaltijd met zijn leerlingen vraagt Jezus hun dat ze Hem altijd op deze manier blijven gedenken, door te doen wat Hij heeft voorgedaan: brood en wijn te nemen en zijn woorden er over uit te spreken: "Dit is mijn Lichaam en Bloed", waardoor brood en wijn veranderen in het Lichaam en Bloed van Jezus. Een tekst die nu nog altijd in elke H. Mis wordt gebeden: "Doe dit tot mijn gedachtenis."
- b. De instelling van het priesterschap, door aan de apostelen op te dragen de Eucharistie te vieren.
- c. De plicht voor iedere christen om zijn naaste lief te hebben. Jezus gaf het voorbeeld door de voeten van zijn leerlingen te wassen, het allernederigste karweitje dat destijds bestond.

Goede Vrijdag

Op Goede Vrijdag wordt in alle christelijke kerken en kerkgenootschappen herdacht dat Jezus voor de hele mensheid aan het kruis gestorven is. In de kerken wordt die dag (meestal 's middags rond drie uur) de kruisweg gebeden. Dit is een gebedsdienst waarin het lijdensverhaal van Christus vanaf zijn veroordeling door Pontius Pilatus tot aan de kruisiging op de berg Golgota wordt uitgedrukt. Dit verhaal is in veel kerken uitgebeeld in 14 schilderijen of beelden. Door al biddend langs deze afbeeldingen te lopen, volgen gelovigen als het ware zelf ook de lijdensweg van Christus. Goede Vrijdag is ook de enige dag in het jaar waarop géén Eucharistieviering plaatsvindt en de klokken niet luiden. De kerken zijn sober ingericht, zonder versieringen. 's Middags of 's avonds wordt het lijden en sterven van Jezus herdacht in een viering met lezingen, het lijdensverhaal, voorbeden, verering van het kruis en een communiedienst. Het tabernakel (de plaats waar de geconsacreerde Hosties bewaard worden) staat open omdat Jezus tijdelijk niet onder ons is. De naam Goede Vrijdag verwijst ernaar dat Jezus voor óns gestorven is en door drie dagen later te verrijzen de dood heeft overwonnen. Daardoor is er voor ons mensen hoop op een beter leven nú en ná de dood.

Paaszaterdag

Paaszaterdag wordt soms ook Stille Zaterdag genoemd, omdat Christus dood is en in zijn graf is gelegd. Het is letterlijk doodstil. Als uiting daarvan luiden ook op deze dag geen klokken en is er overdag geen Eucharistieviering.

Op de avond van paaszaterdag viert de Kerk Christus' overgang van de dood naar de verrijzenis onder de tekenen van licht (nieuw paasvuur), water (zegening doopwater) en de Eucharistie als paasmaal in een nachtelijke wake (paaswake).

Pasen

Pasen is het belangrijkste feest in het Kerkelijk jaar. Gevierd wordt dat God zijn Zoon Jezus opgewekt heeft uit de dood. Vanaf nu is de dood niet meer het einde van alle leven, maar een overgang naar een ander en gelukkiger bestaan zonder einde. Door de verrijzenis van Jezus krijgt het leven van ieder mens een nieuwe betekenis, want het kwaad van de zonde is overwonnen en daardoor mag iedereen hopen dat hij ooit volmaakt gelukkig wordt bij God.

Pasen wordt altijd gevierd op de eerste zondag na de eerst volle maan in de lente. Daardoor valt Pasen soms heel vroeg (22 maart) en soms later in het seizoen (uiterlijk 25 april). Naast de religieuze betekenis van Pasen, bestaan rond het feest ook tal van volksculturele gebruiken die op een of andere manier allemaal met nieuw leven of een nieuw begin te maken hebben (jong groen, eieren, kuikentjes, voorjaarsschoonmaak, etc.).

Met Pasen begint de paastijd. Deze duurt 50 dagen, tot Pinksteren. Vijftig dagen als één uitgebreide viering van het paasfeest.

Bij de illustratie

Centraal in dit werk staat een kaars met doornentak. Deze symboliseert Jezus als het licht van de wereld door zijn lijden heen. Dit lijden wordt ook door het kruis weergegeven. Maar het lijden heeft niet het laatste woord.

Rechts van de kaars is het lege graf afgebeeld met daarboven de verrezene Christus.

De cirkel in het midden symboliseert het Kerkelijk jaar. Uitgelicht is Pasen: de frisse lente, feest van nieuw leven, voorgesteld door een Limburgs lentelandschap met een veelkleurige bloemenpracht.

De evangelist Marcus wordt gesymboliseerd door een leeuw (rechts in het verlengde van het kruis).

Het geheel wil de suggestie oproepen van een blij, zon- doorschenen glas-in-loodraam, waarin de kleuren wit en paars (liturgische kleuren van de vasten en paastijd) overheersen. Tenslotte, steeds aanwezig op de achtergrond, als profiel van zijn gezicht aan de linkerkant beeldvullend van boven naar beneden: Christus, de basis van ons geloof.

HEMELVAART

An abstract painting with a vibrant, multi-colored background of blue, pink, and yellow. A large, stylized face with a single eye is visible in the upper left. A small, winged red bull stands on a white structure in the center. In the lower right, there are several smaller faces, including one with multiple eyes, and a cluster of red flowers. The overall style is expressive and symbolic.

PINKSTEREN

Hemelvaart/Pinksteren

Met Pasen begon de paastijd. Deze duurt 50 dagen; tot Pinksteren. Vijftig dagen als één uitgebreide viering van het paasfeest.

Pas met Pinksteren is Pasen volledig. Bijzondere momenten in deze paastijd zijn: het paasoctaaf: (de week na paaszondag), Hemelvaart en Pinksteren.

Het paasoctaaf

De hele week na paaszondag is het - liturgisch gezien - elke dag zondag. Elke dag de verrijzenis vieren, dat is de paasweek. Tijdens deze week wordt er ook geen enkele heilige herdacht. Alle aandacht gaat uit naar Pasen.

Het paasoctaaf wordt afgesloten (vroeger zei men: "beloken") op de zondag na Pasen. Deze zondag heet dan ook: beloken Pasen. Sinds een aantal jaren is dit ook Barmhartigheidszondag, n.a.v. de onlangs heilig verklaarde poolse zuster Faustina, die van Jezus de vraag kreeg voorgelegd zijn barmhartigheid juist op deze zondag te vieren.

Hemelvaart

Veertig dagen na Pasen wordt het feest van de Hemelvaart van Jezus gevierd. In de Bijbel staat in het boek Handelingen van de apostelen in hoofdstuk 1, vers 1 tot en met 12 geschreven:

'Mijn eerste boek, Teofilus, ging over alles wat Jezus heeft gedaan en geleerd, vanaf het begin tot de dag waarop Hij in de hemel werd opgenomen, nadat Hij aan de apostelen die Hij had uitgekozen, door de heilige Geest zijn opdracht had gegeven. Aan hen heeft Hij veertig dagen lang herhaaldelijk bewezen dat Hij na zijn lijden weer in leven was. Hij vertoonde zich aan hen en sprak over het koninkrijk van God. Toen Hij bij hen was, drukte Hij hun op het hart: 'Ga niet uit Jeruzalem weg, maar blijf wachten op de belofte van de Vader die jullie van Mij hebben gehoord; immers, Johannes doopte met water, maar jullie zullen gedoopt worden met heilige Geest, binnen enkele dagen.' Degenen die daar samengekomen waren, stelden Hem toen de vraag: 'Heer, herstelt U in deze tijd het koninkrijk voor Israël?' Maar Hij zei tegen hen: 'Het komt jullie niet toe de tijden of momenten te kennen die de Vader in zijn volmacht heeft vastgesteld; maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en mijn getuigen zijn in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, en tot het uiteinde van de aarde.' Na deze woorden werd Hij voor hun ogen omhooggeheven en een wolk onttrok Hem aan het gezicht. Terwijl Hij zo heenging en zij nog naar de hemel stonden te turen, stonden er opeens twee mannen naast hen in witte kleren, die zeiden: 'Galileeërs, wat staan jullie daar toch naar de hemel te kijken? Deze Jezus, die van jullie is weggenomen en in de hemel is opgenomen, zal op dezelfde manier terugkomen als jullie Hem naar de hemel hebben zien gaan.'

Na veertig dagen, een symbolisch aantal dat naar volheid en volmaaktheid verwijst, is Jezus, terwijl Hij ten hemel op steeg, langzaam uit het gezicht verdwenen, na de apostelen de verzekering te hebben gegeven van de komst van de H. Geest. Dit heengaan van Jezus betekent niet zozeer dat Hij nu minder onder zijn volk aanwezig is. Integendeel, juist door de opname in de hemel is Hij in staat overal tegelijk te zijn. Door zijn aardse bestaan niet meer op één plaats te hebben, is Hij beschikbaar voor allen die tot Hem roepen. Jezus is overal aanwezig, in alle dingen en levende wezens, en m.n. in de kleinen en armen en in zijn sacramenten.

De wolk die Hem aan onze ogen onttrekt is dan enerzijds ook nu ook symbool van de sluier die onze ontmoeting in de weg staat, maar het is tegelijk ook een teken van Gods aanwezigheid, zoals die verbeeld werd in de Sinaï tijdens de veertig jaren in de woestijn.

Zijn omhooggeheven-zijn heeft ook met zijn verheerlijking te maken die Hij bij de Vader krijgt: Hem is alle macht gegeven in de hemel en op aarde.

Wat betekent dat concreet voor ons? “Als u nu met Christus ten leven bent gewekt, zoek dan ook wat boven is, daar waar Christus zetelt aan de rechterhand van God. Zet uw zinnen op wat boven is, niet op het aardse. U bent immers gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God. Wanneer Christus, die uw leven is, verschijnt, zult ook u met Hem verschijnen in heerlijkheid” (Kol. 3,1-4).

Pinksteren

Vijftig dagen na Pasen is het Pinksteren. Het woord Pinksteren komt van het Griekse woord “pentekostes”, dat vijftig betekent. Ook dit was in die tijd een rond getal, een symbool voor volheid en overvloed. Pinksteren is een hoogtepunt: de afronding van de paastijd. Nu is Pasen volledig. We vieren nu de overvloedige uitstorting van de Heilige Geest zoals die door Jezus beloofd was. In de Bijbel staat in het boek Handelingen der apostelen, hoofdstuk 2, vers 1 tot en met 9 geschreven:

Toen de dag van Pinksteren aanbrak, waren zij allen op één plaats bijeen. Plotseling kwam er uit de hemel een geraas alsof er een hevige wind opstak, en het vulde heel het huis waar zij waren. Er verschenen hun vurige tongen, die zich verspreidden en zich op ieder van hen neerzetten. Zij raakten allen vol van heilige Geest en begonnen te spreken in vreemde talen, zoals de Geest hun ingaf.

Nu woonden er in Jeruzalem vrome Joden, afkomstig uit ieder volk onder de hemel. Toen dat geluid opkwam, liep de menigte te hoop en raakte in verwarring, omdat iedereen hen in zijn eigen taal hoorde spreken.

Ze stonden versteld en vroegen zich verwonderd af: 'Maar dat zijn toch allemaal Galileeërs die daar spreken! Hoe is het dan mogelijk dat ieder van ons de taal van zijn geboortestreek hoort?'

De dag van Pinksteren waar in dit verhaal sprake van is, is het joodse pinksterfeest, het: "Sjavoet". Dit was oorspronkelijk een oogstfeest, maar werd ook in verband gebracht met de wetgeving van God aan Mozes op de berg Sinaï. Het christelijk pinksterfeest wordt op diezelfde dag gevierd, vanwege de overeenkomst met het joodse pinksterfeest: de Joden vierden dat God de wet aan Mozes gaf, wij vieren dat de Geest van Christus ons de nieuwe wet gaf.

De nederdaling van de H. Geest moet een geweldig indruk op de leerlingen hebben gemaakt. Van bange, schuwe, teruggetrokken apostelen, worden ze moedige getuigen van de levende Heer. De mensen die op het pinksterfeest, met Maria, aanwezig waren, zijn zo geraakt, geïnspireerd, door wie Jezus was en is, dat zij zijn geest, de Heilige Geest in zich voelden en zeer enthousiast zijn getuigen werden die aan iedereen konden duidelijk maken wie Jezus is en wat Hij van ons vraagt. Ze konden vurig, in elke taal, voor elk volk, Jezus verkondigen. Het is zo de tegenhanger van de Babylonische spraakverwarring.

Met Pinksteren vieren wij dat de Heilige Geest hen daartoe in staat stelde en wij vragen of Hij ook tot ons wil komen zodat ook wij kunnen leven in de geest van Christus.

Het eerste pinksterfeest wordt ook als het officiële beginpunt van de Kerk gezien. De apostelen trokken op die dag voor het eerst naar buiten om de blijde boodschap te verkondigen. Het sacrament van het vormsel is ook opnieuw een nederdaling van de H. Geest. In dit sacrament ontvangen we dezelfde Geest die Jezus en de apostelen bezielde, en worden we tot volwassen gelovigen, d.w.z. blijde, met woord en daad getuigende mensen.

Bij de illustratie

Centraal in dit werk staat Christus. Het profiel van zijn gezicht is aan de linkerkant, beeldvullend aanwezig, van boven naar beneden. Hij is de basis van het geloof.

Boven Hem een wolkenlucht, die zijn hemelvaart aan ons oog onttrekt. Vanuit Hem komt vuur dat ons in vuur en vlam zet. Zozeer dat onze monden, onze ogen alleen nog maar vanuit Hem kunnen praten en zien. Ons hele wezen wordt geïnspireerd door zijn geest, de Heilige Geest.

De cirkel in het midden symboliseert het Kerkelijk jaar. Uitgelicht is Pinksteren: het volle, begeesterde, zomerse leven, voorgesteld door een Limburgs zomerlandschap.

In deze illustratie wordt de evangelist Lucas weergegeven, gesymboliseerd door zijn aloude symbool: een gevleugelde stier.

Het geheel wil de suggestie oproepen van een glas-in-loodraam, waarin de kleur rood (de liturgische kleur van Pinksteren) overheerst.

M A R I A

Maria

Maria is de Moeder van Jezus. Over het feitelijke leven van Maria is niet veel meer bekend dan wat in de Bijbel staat. Zij was een meisje uit Nazaret en getrouwd met de timmerman Jozef. Door de overschaduw van de H. Geest, niet door Jozef, raakte zij zwanger van Jezus, die in Bethlehem geboren werd. Uit de evangeliën weten we dat Maria haar Zoon Jezus volgde op zijn rondtocht door Israël. Na zijn dood is ze vermoedelijk bij een of meer van zijn leerlingen gebleven. Aan het einde van haar leven is ze met lichaam en ziel in de hemel opgenomen. Over haar leeftijd, achtergrond, etc is verder niet veel bekend.

Maria heeft in het leven van veel gelovigen een bijzondere plaats gekregen. Zij vertegenwoordigt het vrouwelijke, emotionele element in het geloof. Als Moeder van de Heer is zij onder het kruis door Jezus aan Johannes gegeven en zo geworden tot de geestelijke Moeder van alle gelovigen. Daarbij spelen drie elementen een belangrijke rol:

1. Zij wijst de weg naar de kern van ons geloof en ons leven: naar Jezus Christus, haar Zoon. Het is niet voor niets dat in haar eigen gebed, het "Weesgegroet", de naam Jezus in het midden staat.
2. Zij helpt om trouw te zijn in het leven van alle dag: trouw aan hetgeen Jezus van ons vraagt. Wie Maria een plaats in zijn leven geeft en zich aan haar hulp toevertrouwt, stelt zijn ogen,

oren, mond, hart en zichzelf in dienst van God en de naaste. Hij volgt haar aanwijzing op om te doen wat Jezus van ons vraagt. Hij volgt haar voorbeeld. Maria kende God. Zij stond open voor de liefde van Godswege. Haar leven laat zien welke weg God met een mens kan gaan en welke weg een mens met God kan gaan. In het aardse leven van Maria ontvouwt zich de weg van de liefde. Door Maria naar een leven dat van liefde vervuld is.

3. Zij schenkt troost in het lijden. Maria kent het lijden, het leed van de wereld is haar niet bespaard gebleven. Haar moeilijke weg vanaf de aankondiging en de geboorte van Jezus tot zijn dood aan het kruis heeft haar leven getekend. Als wij ons in gedachten proberen te verplaatsen in het lijden van Jezus en in het lijden van Maria, dan zal ons eigen leed ons minder zwaar vallen en kunnen we de kracht vinden om op Jezus en zijn Moeder te vertrouwen: zij zullen ons niet in de steek laten. Zo geeft Maria ons ook hoop. Sinds Pasen, Hemelvaart en Pinksteren en helemaal door haar eigen opgenomen worden bij haar Zoon, is ook haar leed overwonnen. Ontelbaren hebben bij haar nieuwe levensmoed gevonden. Door Maria vinden we het geloof en de hoop dat we leed en zonde te boven kunnen komen.

Maria is totaal puur. Zij is vol van genade, zonder zonde ontvangen. Door haar hebben wij de Zoon van God mogen ontvangen. En tegelijkertijd heeft zij vanuit die puurheid begrip voor het menselijk falen, maar probeert zij eveneens de harten van mensen te openen voor haar Zoon. Is het niet daarom dat zoveel mensen zich tot haar aangetrokken voelen? Zij doet dit niet met veel woorden. Maar de woorden die zij in de evangeliën spreekt, zijn wel zeer treffend. Alles wat zij meemaakt bewaart zij in haar hart. Dat is de beste plaats. Niet te veel praten, niet te veel piekeren, nee, vooral beminnen, ook al blijft menige vraag onopgelost.

Weesgegroot

Maria heeft een eigen gebed, het Weesgegroot:

***Wees gegroot Maria,
vol van genade,
de Heer is met u.
Gij zijt de gezegende
onder de vrouwen
en gezegend is Jezus,
de vrucht van uw schoot.
Heilige Maria,
Moeder van God,
bid voor ons zondaars,
nu en in het uur van onze dood.
Amen.***

Enkele Mariafeesten

1 januari: Maria, Moeder van God

Met de geboorte van Jezus is het moederschap van Maria een feit. De eerste dag van het kalenderjaar, de nieuwjaarsdag, staat Kerkelijk gezien in het teken van Maria, de Moeder Gods.

2 februari: Opdracht van de Heer

Na de geboorte van Jezus volgde de opdracht in de tempel: Jezus werd in de tempel van Jeruzalem door Jozef en Maria opgedragen aan God. Volgens de oude liturgische kalender werd op 2 februari de kersttijd afgesloten met dit feest van licht. Daarom wordt deze dag in de volksmond ook wel “Maria Lichtmis” genoemd.

25 maart: Aankondiging van de Heer

Tijdens dit feest wordt de boodschap van de engel Gabriël aan Maria gevierd: “Schrik niet, Maria, u hebt genade gevonden bij God. U zult zwanger worden en een Zoon baren, die u de naam Jezus moet geven” (Lucas, hoofdstuk 1, vers 31). De tekst van het Weesgegroet is hiervan afgeleid. Een andere naam voor dit feest is “Maria Boodschap”.

31 mei: Maria visitatie

Bezoek van de heilige maagd Maria aan Elisabet. Op deze laatste dag van de meimaand gedenken we Maria's liefdevolle bezorgdheid, maar vooral haar vreugde om het wondervolle dat God in haar heeft verricht (Magnificat) en dat door Elisabet wordt erkend met de woorden: "Gezegend is de vrucht van uw schoot".

15 augustus: Maria tenhemelopneming

Met Maria's tenhemelopneming gedenkt de Kerk dat Maria, net als Jezus, voortleeft in Gods liefde. Maria is na haar tenhemelopneming gekroond tot koningin van hemel en aarde. Door haar directe band met Christus heeft God Maria vanaf het eerste ogenblik van haar bestaan gevrijwaard van de erfzonde en haar na haar dood als eerste de uiteindelijke voltooiing van de mens in Christus geschonken.

8 september: Maria geboorte

De conceptie van Maria wordt op 8 december gevierd. Vandaar dat negen maanden later - op 8 september - haar geboorte wordt gevierd.

8 december: Maria onbevlekt ontvangen

Aan het begin van de advent, op 8 december, wordt de onbevleete ontvangenis van Maria herdacht. Hiermee gedenkt de Kerk dat er een nieuwe tijd aanbrak in de geschiedenis van God met zijn volk op het moment dat Maria ontvangen werd in de schoot van haar moeder Anna.

Onbevlekt wil zeggen: vrij van erfzonde. Erfzonde zou men kunnen omschrijven als de menselijke hoogmoed die ten grondslag ligt aan de neiging van de mensen om de plaats van God in te nemen. Die neiging was Maria vreemd. Vanaf haar ontvangenis was zij vervuld van de Heilige Geest en heeft ze geen zonde gekend. Zo kon ze een waardige tempel zijn voor de Zoon van God zelf.

Mariamaanden

De maand mei is van oudsher een Mariamaand met het Marialof en in oktober worden de gelovigen speciaal uitgenodigd om de rozenkrans te bidden. Er zijn nog vele andere gedenkdagen van de Moeder Gods. Zoals vroeger voor zeelieden de sterren onontbeerlijk waren om op koers te blijven, zo is Maria voor ons een betrouwbaar teken aan de hemel bij onze tocht door het leven. Zij heet daarom al meer dan duizend jaar “Sterre der Zee” (“Stella Maris”) (10 oktober feest in Maastricht en bisdom Roermond).

Bedevaarten

In de loop der eeuwen zijn tal van plaatsen ontstaan waar Maria bijzonder wordt vereerd. Bedevaartplaatsen als Banneux, Kavelaer, Lourdes of Fatima zijn bekend vanwege de grote aantallen pelgrims die er jaarlijks heentrekken. Ook in Limburg zijn tientallen plaatsen te vinden waar de Mariadevotie bloeit. De meeste bedevaartsoorden zijn ontstaan na een wonderbaarlijke gebeurtenis of verschijning van Maria.

Bij de illustratie

Centraal in dit werk staat Christus, als profiel van zijn gezicht aan de linkerkant, beeldvullend aanwezig, van boven naar beneden. Hij is de basis van ons geloof. Naast Hem en in Hem: Maria, afgebeeld als jonge Moeder.

De cirkel in het midden symboliseert het Kerkelijk jaar. Uitgelicht is het vijfde facet van deze cirkel: het volle, begeesterde, zomerse leven, voorgesteld door een Limburgs oogstlandschap.

Deze keer wordt de evangelist Johannes weergegeven, gesymboliseerd door zijn aloude symbool: de adelaar.

Het geheel wil de suggestie oproepen van een glas-in-loodraam, waarin de kleur blauw (de kleur van Maria) overheerst.

HEILIGEN

Heiligen

In het Kerkelijk jaar zijn de drie belangrijkste feesten: Pasen (verrijzenis van Christus), Pinksteren (voltooiing van het paasmysterie door de gave van de H. Geest tot op de dag van vandaag) en Kerstmis (menswording van God).

Tussen deze grote feesten door zijn er vele andere gedenkdagen die gelovigen aan het leven van Jezus en aan hun verlossing herinneren en die hen uitnodigen om Hem na te volgen. De goedheid van Jezus is in het bijzonder werkzaam in de heiligen die als voorbeeld dienen en voorspreker zijn voor gelovigen. Daarom wordt in de loop van het kerkelijk jaar ook de gedachtenis gevierd van de heiligen die het geloof hebben voorgeleefd.

Allerheiligen

Op 1 november wordt het hoogfeest van Allerheiligen gevierd. Op deze feestdag worden alle mensen geëerd die voor eeuwig bij God leven, of zij nu officieel heilig verklaard zijn of niet. Het belangrijkste is, dat zij door hun manier van leven Gods wil vervulden en een inspiratiebron werden voor alle gelovigen. Samen vormen zij de ontelbare menigte die Johannes zag rondom het Lam en voor de troon van God: „Daarna zag ik een grote menigte, die niemand tellen kon, uit alle rassen en stammen en volken en talen. Zij stonden voor de troon en voor het Lam, in witte kleren en met palmtakken in de hand, en luid riepen zij: ‘De redding komt van onze God, die op de troon zetelt, en van het Lam!’” (uit het bijbelboek

Apokalyps of Openbaring van Johannes, hoofdstuk 7, vers 9 en 10).

Deze voor eeuwig bij God levenden zijn de bemiddelaars voor de biddende Kerk op aarde en de voorsprekers voor hun nog strijdende en lijdende broeders: voor iedereen die wil leven zoals Jezus het ons heeft geleerd.

Allerzielen

Het hoogfeest van Allerheiligen is onlosmakelijk verbonden met Allerzielen (2 november): een dag van gebed voor allen die gestorven zijn, maar nog niet voor altijd bij God zijn, zodat ze nog gelouterd worden in het purgatoium (vagevuur). De geloofsgemeenschap vormt samen met iedereen, zowel degenen die al voor eeuwig bij God leven als degenen die, waar dan ook, nog onderweg zijn en nog niet klaar zijn voor de hemel, één grote gemeenschap van mensen die gebonden zijn door de liefde in Christus. In de Eucharistie op deze dag wordt aan de dood van alle overleden gelovigen gedacht. De Kerk viert dan tegelijk het uitzicht op de verrijzenis en de uiteindelijke overwinning van het leven op de dood door iedereen. Na afloop van de H. Mis trekt men vaak samen naar het kerkhof. De graven worden gezegend, men kan er lichten ontsteken en er wordt samen gebeden.

Een aantal heiligen

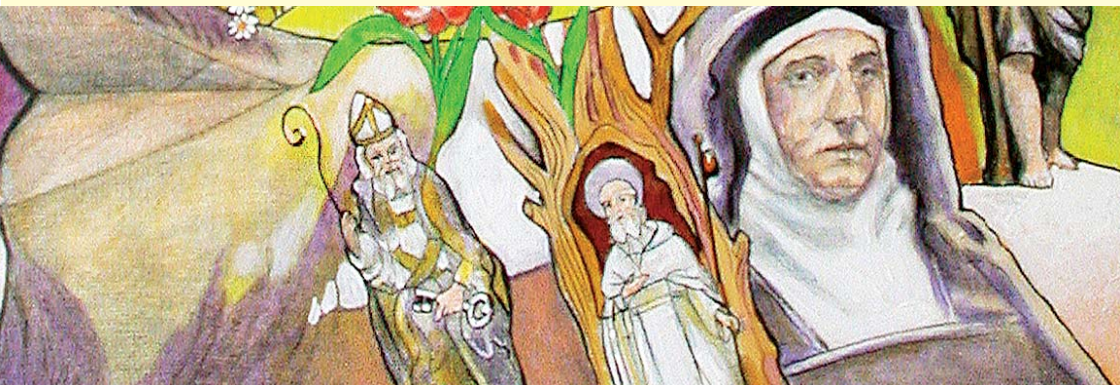
In het begin van de Kerk werden alleen martelaren als officieel erkende heiligen vereerd. Later was het zo dat als iemand unaniem door het volk als heilige werd aangewezen, deze persoon als heilig gold. Omdat een heiligverklaring op deze manier in de praktijk wel erg twijfelachtig werd gevonden heeft de paus in 1170 de heiligverklaring aan zichzelf voorbehouden. Langzamerhand ontstond er een strengere procedure, die in 1634 door paus Urbanus VIII werd vastgelegd. Vanaf nu werd eerst een plechtige zaligverklaring in de Vaticaanse basiliek uitgesproken, waarna een heiligverklaring kan volgen.

Naast een zeer deugdzaam leven moet de zalige één wonder en de heilige twee wonderen gedaan hebben na zijn of haar dood.

Er zijn talloze heiligen in de kerk. Met ingang van 1970 heeft paus Paulus VI voor de hele Kerk de hernieuwde Romeinse Kalender voorgeschreven, met alleen die heiligen die voor iedereen van belang zijn en tot voorbeeld kunnen strekken.

Ook is er op gelet dat er heiligen vanuit alle continenten op de nieuwe kalender staan. Andere heiligen kunnen wel op plaatselijke kalenders voorkomen. Er wordt gesproken over kalenders, omdat de heiligenfeesten worden gerangschikt volgens de dag waarop het feest wordt gevierd: dit is de dag van het sterven van de heilige (het begin van zijn/haar eeuwig leven) of op de dag van de overbrenging van zijn/haar relieken (stoffelijke resten van de heilige).

Een aantal heiligen heeft een bijzondere band met Limburg. Hieronder een korte beschrijving van vijf van hen.

Gerlachus van Houthem; feestdag: 5 januari

Hij is omstreeks 1100 in de streek van Valkenburg geboren en gestorven in 1164 of 1165. Aanvankelijk was hij ridder en leidde hij een nogal wild leven. Op de terugweg van een toernooi hoorde hij dat zijn vrouw Leonora en hun twee kinderen waren overleden. Daarop kwam hij tot inkeer. Hij maakte een pelgrimstocht naar Rome en Jeruzalem, waar hij zeven jaar als Johannietier werkte in een ziekenhuis. Later leefde hij in Houthem veertien jaar als kluisenaar in een holle eik die omgehakt werd, omdat Gerlachus er van werd beschuldigd daar een gestolen beurs met goud te hebben verborgen. Hij ging dagelijks op bedevaart naar Maastricht waar hij in de Sint-Servaas de H. Mis bijwoonde. Ook ging hij wekelijks naar Rolduc om daar te biechten bij abt Erpo en trok dan verder naar Onze-Lieve-Vrouw van Aken. Hij droeg het habijt der norbertijnen. Op zijn graf in Houthem werd in 1201 eerst een dubbelklooster gebouwd, waarvan later een adellijke norbertinessenproosdij overbleef tot 1786. De kerk is nu nog in gebruik als parochiekerk. In de kerk bevindt zich nog steeds het graf van de H. Gerlachus. Hij wordt meestal afgebeeld met zijn holle eik. Zijn voorspraak werd afgesmeekt bij besmettelijke ziekten en bij wondontstekingen, naar de legende dat een doorn in zijn voet een levenslange ontstoken wonde veroorzaakte. Hij is beschermheilige van het vee omdat hij in Jeruzalem voor het vee van het hospitaal had gezorgd.

Pater Karel; feestdag: 5 januari

Pater Karel van Sint-Andries, bekend onder de wereldse naam Johannes Andreas Houben, werd geboren op 11 december 1821 te Munstergeleen. In november 1845 trad hij in bij de congregatie der passionisten en kreeg de kloosternaam Karel van Sint-Andries. Op 21 december 1850 werd hij tot priester gewijd. Direct daarna werd hij naar Engeland gezonden, waar de passionisten inmiddels drie gemeenschappen gesticht hadden. In die jaren was hij achtereenvolgens werkzaam als vice-novicienmeester in het convent te Broadway en deed hij pastoraal werk o.a. in de parochie van St.-Wilfried tot hij in 1856 werd overgeplaatst naar de nieuw gestichte gemeenschap van Mount Argus nabij Dublin. Pater Karel Houben heeft zo ongeveer de rest van zijn leven doorgebracht in dit klooster en werd zeer bemind door de Ierse bevolking, zodanig dat men hem "Pater Karel van Mount Argus" noemde. De roem van zijn deugden trok grote aantallen mensen naar het klooster om zijn zegen te mogen ontvangen. Vaak werd hij geroepen om zieken te komen zegenen en talloos zijn de getuigenissen van wonderbaarlijke genezingen door hem verricht, zodanig dat hij bij leven reeds als "wonderdoener" werd bestempeld. Juist vanwege zijn roem, die zich uitstreckte over geheel Groot-Brittannië maar ook doordrong tot in Amerika en Australië, en om hem wat rust te gunnen, werd hij in 1866 overgeplaatst naar Engeland. Daar verbleef hij in de gemeenschappen van Broadway, Sutton en Londen. Hij zette zijn apostolaat op gewone voet voort, met als gevolg dat hij ook daar talloze gelovige katholieken en

ook andersdenkenden tot hem kwamen. Hij keerde terug naar Dublin in 1874, waar hij tot zijn overlijden op 5 januari 1893 verbleef.

De zalig- en heiligverklaringsprocedure werd geopend op 13 november 1935, waarna op 16 oktober 1988 Zijne Heiligheid Paus Johannes Paulus II overging tot de zaligverklaring. Het Vaticaan heeft twee wonderen erkend op voorspraak van Pater Karel. Paus Benedictus XVI heeft hem daarop op 3 juni 2007 in Rome heilig verklaard.

Servatius van Maastricht; feestdag: 13 mei

Hij is vermoedelijk afkomstig uit Armenië en volgens de overlevering stammend uit de familie van Maria's moeder Anna. Hij overleed in Maastricht in 384. Sint-Servatius was de tiende bisschop van Tongeren en de eerste bisschop van Maastricht: hij verplaatste in de tweede helft van de vierde eeuw de bisschopszetel van de ene naar de andere stad. Hij is één van de ijsheiligen, samen met Bonifatius en Pancratius. Op 13 mei zegt men: "Voor nachtvorst ben je niet beschermd, tot Servatius zich ontfermt." Sint-Servatius wordt meestal afgebeeld met een sleutel in de hand (die hij volgens de overlevering van de heilige Petrus zou hebben gekregen om de hemelpoort te openen). Servaas werd aangeroepen voor het welslagen van een onderneming en tegen vorstschade, koorts, roos, verlamming, bot- en voetziekten. Hij is de beschermheilige van schrijnwerkers (klompen) en slotenmakers (sleutel). Elke zeven jaar wordt in Maastricht nog een grote bedevaart naar zijn graf georganiseerd: de heiligdomsvaart.

Christoffel; feestdag: 24 juli

Volgens de legende leefde er in Kanaän een reus, Reprobus, die enkel de machtigste persoon ter wereld wilde dienen. Hij trad in dienst van een koning, maar die was bevreesd voor de duivel. De duivel bleek al evenmin de machtigste, want die was bang voor Christus. Dus ging de reus op zoek naar Christus. Hij ontmoette een kluizenaar die hem aanraadde om reizigers over de rivier te dragen. Op een dag vroeg een jongetje om zijn diensten. Gaande de overtocht werd het kind steeds zwaarder en eenmaal aan de overkant bleek dat hij Christus en met Hém de hele wereld gedragen had. Het jongetje voorspelde dat er de volgende dag bladeren zouden groeien aan de staf van de reus. Christus doopte Reprobus en noemde hem Christophorus: Christusdrager. Hij wordt meestal voorgesteld als een sterke man met op zijn schouder het kindje Jezus en een staf in zijn hand.

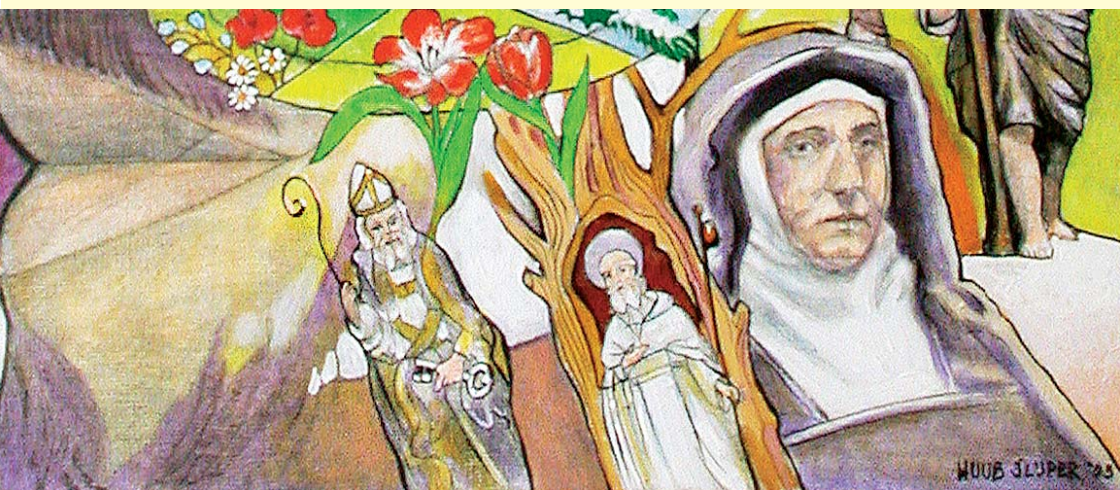
Zijn bijstand werd gevraagd tegen ongelukken, oogziekten, kiespijn, pest, droogte, hagel, onweer en een onvoorziene dood.

Hij is de beschermheilige van reizigers, wandelaars, lastdragers, lossers, schippers, piloten, tuinders en fruithandelaren (vanwege het wonder met zijn staf), bruggenbouwers en vele andere beroepsgroepen.

Hij is de beschermheilige van de kathedraal in Roermond, die ook naar hem is genoemd.

Edith Stein; feestdag: 9 augustus

Edith Stein werd op 12 oktober 1891 in Breslau geboren als dochter van joodse ouders. Als filosofiestudente heeft ze lang gezocht naar de waarheid die puur met het verstand en zonder God te vinden is. Maar zij hervond God en bekeerde zich tot de katholieke Kerk. Op 1 januari 1922 werd zij gedoopt. Vanaf die tijd diende zij God als lerares en schrijfster. Zij besteedde veel aandacht aan de verzoening tussen het joodse volk en de katholieke Kerk. Als vrouw was ze zeer bezorgd om haar roeping en de waardigheid van andere vrouwen. In 1933 trad zij in bij de zusters karmelietessen te Keulen, waar zij de naam Theresia Benedicta van het Kruis kreeg. Als karmelietes toonde zij zichzelf een meester van het spirituele leven. Tijdens de jodenvervolgning verliet zij op 31 december 1938 Duitsland en ging in Echt wonen in het klooster van de karmelietessen aldaar. Op 2 augustus 1942 werd zij door de Duitsers gevangen genomen en gedeporteerd naar het concentratiekamp bij Auschwitz-Birkenau (Polen), waar zij op 9 augustus werd vermoord. Edith Stein wordt meestal afgebeeld als een karmelietes met een kruis of een boek en zij is een van de beschermheiligen van Europa.

Bij de illustratie

Centraal in dit werk staat Christus, als profiel van zijn gezicht aan de linkerkant, beeldvullend aanwezig, van boven naar beneden.

Hij is de basis van ons geloof.

Beneden in het schilderij ziet u vier heiligen afgebeeld die elk een band hebben met Limburg: Gerlachus, Servatius, Christoffel en Edith Stein.

De cirkel in het midden symboliseert het Kerkelijk jaar.

Uitgelicht is het zesde en tevens laatste

facet van deze cirkel, het jaar is nu rond en wacht op een nieuw begin.

Dit wordt voorgesteld door een sfeervol Limburgs herfstlandschap. Deze keer wordt de evangelist Matteüs weergegeven, gesymboliseerd door zijn aloude symbool: de gevleugelde mens.

Het geheel wil de suggestie oproepen van een glas-in-loodraam, waarin de kleur wit (de kleur van Allerheiligen) aanwezig is.

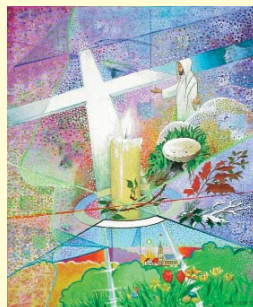
LITERATUUR

Meer informatie over is onder meer te vinden in:

- **Vierend het jaar rond**
Roermond, 1998 (ISBN 906578070X)
- **Kostersboek**
Nijmegen, 2000 (ISBN 9074457088)
- **Katechismus van de katholieke kerk**
Utrecht, 1995 (ISBN 9030407182)
- **De Kerststal**
Roermond, 1997
- **Liturgische Documentatie**
Zeist, 2002 (ISBN 9070452820)
- **Leven met de Moeder van de Heer**
Stichting R.K. Voorlichting, Oegstgeest, 1989 (ISBN 9094001608)
- **Weg van Maria, als God je leven raakt**
KBS, 's-Hertogenbosch, 2002 (ISBN 9061738032)
- **Sanctus, meer dan 500 heiligen herkennen**
Kampen, 2003 (ISBN 9080688339)
- **De Heiligen**
Brugge, 1981 (ISBN 9065970010)

WEBSITES

- http://www.nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_christelijke_feest-_en_gedenkdagen
- <http://www.katholieknederland.nl>
- <http://www.interkerk.nl>

Colofon:

Auteur: John Marx
Illustraties: Huub Slijper

Deze teksten en illustraties verschenen eerder als een serie van zes losse folders in het kader van het Limburgs Bijbeljaar 2003 als een co-productie van de afdeling Catechese en Vorming en de Persdienst van het Bisdom Roermond.

Imprimatur: Mgr. Dr. Everard de Jong

Uitgave en ©: Bisdom Roermond
Diocesane Pastorale Dienst
Postbus 75
6041 AB Roermond
www.bisdom-roermond.nl

ISBN: 978-90-6578-070-6

December 2009

*Dit boekje is gratis te downloaden vanaf:
www.bisdom-roermond.nl / pastorale afdelingen / catechese / archief.*

BISDOM

ROERMOND

